

**گروه فرهنگی – مهدی یزدی**: دو هزار و پانصد و بیست و چهار سال از نخستین باری که شب یلدا در تقویم رسمی ایرانیان باستان ثبت شد سپری می‌شود. دارپوش یکم پادشاه هخامنشی برای نخستین بار این جشن کهن ایرانیان را ثبت کرد و از آن زمان همه ساله ایرانیان در بلندترین شب سال گرد هم جمع می‌شوند و پایان تاریکی را با امید به فرارسیدن روزهای روشن جشن می‌گیرند. هرچند که باستان شناسان بر این باورند که تا ۷۰۰۰ سال پیش نیز این آیین مربوط به شب یلدا را رصد کرد.

امسال با توجه به حوادث سه ماه گذشته، اگرچه مردم نسبت به سالهای گذشته، کمتر تمایلی به جشن و شادمانی دارند اما با این حال گرد هم آمدن خانواده‌ها و به جای آوردن رسوم قدیمی، رسمی نیست که مردم فراموش کنند؛ حتی اگر همراه با شادمانی نباشد. این جشن نمادین، برگرفته از زایش است چراکه «یلدا» برگرفته از واژه سریانی به‌معنای زایش است. مردم دوران باستان و از جمله اقوام آریایی، از هندس و ایرانی – هند و اروپایی، دریافتند که کوتاه‌ترین روزها، آخرین روز پاییز و شب اول زمستان است و بلافاصله پس از آن روزها به تدریج بلندتر و شبها کوتاهتر می‌شوند، از همین رو آن را شب زایش خورشید (مهر) نامیدند. در دوران کهن فرهنگ اوستایی، سال با فصل سرد شروع می‌شد و در اوستا، واژه «سرد» (Sareda) یا «سرد» (Saredha) که به مفهوم «سال» است، خود به معنای «سرد» است و این به معنی بشارت پیروزی اورمزد بر اهریمن و روشنی بر تاریکی است. هاشم رضی در کتاب گاهشماری و جشن‌های ایران باستان نوشته است: «تاریکی نماینده اهریمن بود و چون در

قابل مقایسه نیست. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه داد: اتفاقی که رخ داده این است که عیدهای اقتصاد هنر و معیشت هنرمندان را به بازی‌های سیاسی‌شان گره زده‌اند. تئاترها فعال هستند و درحال حاضر روی صحنه تئاتر شهر و تماشاخانه سنگلج اجراهای نمایشی برگزار می‌شود. وی درباره این‌که تئاتر شهر و تماشاخانه سنگلج سالن‌های دولتی هستند اما اجراها در سالن‌های خصوصی نیمه‌تعطیل هستند، بیان کرد؛ ما به خصوصی‌ها هم مجوز داده‌ایم و مشکلی نداریم. یک زمانی مشکل از سمت ماست، می‌گوییم مجوز نمی‌دهیم، اجازه

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: نهادهای امنیتی به هیچ وجه مشکلی ندارند، همه آنها از جمله شورای امنیت کشور و شورای عالی امنیت ملی مرتب با ما پیگیری می‌کنند تا فعالیت‌های هنری به صورت عادی برگزار شود و ما هم مشکلی نداریم.

محمدمهدی اسماعیلی در گفتگو با خبرنگار

یلدا، درباره دعوت‌اش از گروه‌های هنری در

زمینه‌های مختلف سینما، تئاتر و موسیقی برای فعالیت و اجرا گفت: پرونده و کارنامه

ما در بخش هنری روشن است. در ۴ ماه

اول سال حجم مجوزهایی که داده شد و

رویدادهایی که برگزار شد، با هیچ دورهای



ساختمان ۸۹ ساله کفش ملیی از نظر کارشناسان میراث فرهنگی واجد ارزش تاریخی شناخته شده بود و از نظر کارشناسان شهرداری نایمن که در نهایت تخریب شد. اما ماجرا از چه قرار است؟ به گزارش ایرنا، ساختمان کفش ملی در منطقه ۱۲ شهر تهران ضلع شمال غربی میدان قیام، در مجاورت یک رستوران بخش خصوصی واقع شده بود که نخستین ساختمان کفش ملی و اصلی‌ترین فروشگاه این شرکت بود که مرحوم محمدرحیم متقی ایرانی دهه ۲۰ آن را پایه‌گذاری کرد. بنای نخستین ساختمان کفش ملی به سال ۱۳۱۲ و دوره پهلوی اول بازمی‌گردد که برخی از بدنه کارشناسان این ساختمان را بخشی از بدنه تاریخی شهر تهران و واجد ارزش دانسته و طرح‌ها و برنامه‌هایی را برای مرمت این بنا ارائه کرده بودند، در چند سال اخیر این بنا متروکه شده بود و از آن به عنوان بنایی خطرناک یاد می‌شد که امنیت عابران و رانندگان را به خطر انداخته و دیوارهای آن برای جلوگیری از فرونشست و ریزش یا تیرآهن و داربست پلبرجا بود. همچنین بنا

سربست دبیرخانه کارگروه ساماندهی مد و لباس کشور، «شیمیا» (شناسه یکپارچه مد و لباس اسلامی ایرانی) را پیوست فرهنگی حوزه پوشاک دانست و گفت: طرح با این شناسه می‌تواند در رویدادهای مرتبط با مد و لباس شرکت کند و بازرسان و ناظران نمی‌توانند برخورد سلیقه‌ای با آن داشته باشند.

سجاد لطفی در گفت وگو با خبرنگار فرهنگی ایرنا درباره برنامه‌های کارگروه ساماندهی مد و لباس کشور در حوزه عفاف و حجاب اظهار داشت: فلسفه وجودی قانون ساماندهی مد و لباس که براساس آن کارگروه ساماندهی مد و لباس شکل گرفت، طراحی و مدسازی لباس ایرانی اسلامی است. سال‌ها تلاش‌هایی در این حوزه انجام شده اما تلاش درخوری نبوده است.

وی اظهار داشت: در نمایشگاه ویژه طراحان یا به اصطلاح ایونت‌ها، فعالان این حوزه که عضو سازمانه جامع ویژه طراحان و جزو طراحان ثبت شده کار گروه ساماندهی مد و لباس هستند، شرکت می‌کنند و طرح‌هایی را ارائه می‌کنند که مجوز یا شناسه «شیمیا» (شناسه یکپارچه مد و لباس اسلامی ایرانی) یا سایر سیاست‌هایی که در این راستا اعلام می‌شود و جشنواره مد و لباس فجر که بهار سال ۱۴۰۲ با رویکرد جدیدی اجرا خواهد

**طولانی‌ترین شب سال، شبی به قدمت ۲۵۰۰ سال**

# یلدا نماد پایان تاریکی و امید به روشنایی



طولانی‌ترین شب سال، تاریکی اهریمنی بیشتر می‌یابد، این شب برای ایرانیان نحس بود و چون فرا می‌رسید، آتش می‌افروختند تا تاریکی و عاملان اهریمنی و شیطانی ناپود شده و بگریزند، مردم گرد هم جمع شده و شب را با خوردن، نوشیدن، شادی و پایکوبی و گفتگو به سر می‌آوردند و خوانی ویژه می‌گسترند، هرآنچه میوه تازه فصل که نگاهداری شده بود و میوه‌های خشک در سفره می‌نهادند. سفره شب یلدا، «میژد» Myzard نام داشت و شامل میوه‌های تر و خشک، نیز آجیل یا به اصطلاح

### وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی:

## عدهای معیشت هنرمندان را به بازی‌های سیاسی‌شان گره زده‌اند

نمی‌دهیم اما درحال حاضر اصرار می‌کنیم که همه مجوز بگیرند و خودمان هم پیش قدم شدیم. اسماعیلی یادآور شد: اگرکشتن ملی هفته گذشته در تالار وحدت اجرا داشت و این اجراها ادامه خواهد داشت. به مدیرکل موسیقی وزارت ارشاد گفته‌ام با تهیه‌کنندگان موسیقی که برنامه‌های خواننده‌ها را در دست دارند جلسه بگذارم و تذاتر تقویم زمانی را آماده کنند، ما آماده هستیم.

وی تاکید کرد: برخی هنرمندان تا می‌خواهند کار کنند یک لشکر مجازی فراهم شده می‌ریزند در پیش‌حاج و یا با تلفن آنها تماس می‌گیرند و شروع به دشنام و تخریب

می‌کنند و این‌ها مانع فعالیت هنرمندان شده است. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بیان کرد: ما هنرمندان اصیل کشور می‌خواهم مسائل را با مردم با شفافیت در میان بگذارند. گروه‌های فشاری که توسط شبکه‌های اجتماعی درست شده‌اند، اجازه فعالیت عادی‌شان را نمی‌دهند. وی ادامه داد: سینما، تئاتر، موسیقی و همه بخش‌ها از جمله مطبوعات و رسانه‌ها فعالیت عادی‌شان را انجام می‌دهند. اسماعیلی یادآور شد: در بخش مخاطب آنجا که نیاز به حضور تماشاگر داریم، دچار اختلال شده‌ایم و بیننده سینما کم شده است. وی با بیان این‌که مردم به فعالیت‌های

طولانی، سرما و بیماری بر شما غلبه نخواهد کرد و این باور، با خواص هندوانه که سرشار از ویتامین‌های A و B و C است مطابقت دارد.
انار هم در سفره شب یلدا نماد شادی و زایش است. انار سرشار از ویتامین کب است که سبب تقویت سیستم ایمنی بدن می‌شود و تصفیه‌کننده خون و سرشار از آهن است.
در نتیجه موجب افزایش انرژی و خون‌سازی در بدن فرد می‌شود و تصفیه خون مانند زندگی یا زایش دوباره انسان است.
به همین علت انار را نماد زایش و شادی می‌دانند.
به جز خوردن انار و هندوانه و آجیل، گرفتن فال حافظ و شاهنامه خوانی از رسوم قدیمی آیین شب یلداست.

رسوم اصلی شب یلدا اگرچه یک شکل دارد اما بنا به مناطق جغرافیایی ایران، رسوم خاصی نیز در شب یلدا در هر منطقه وجود دارد. جشن شب یلدا در بین اقوام غیر ایرانی نیز به اشکال دیگری وجود دارد که نشاندهنده توجه بسیاری از جهانیان به طولانی‌ترین شب سال یا همان انقلاب زمستانی است.
اما به شکلی که در ایران شب یلدا را گرمای می‌دارند، مخصوص ایران و تاجیکستان و بخشهایی از پاکستان و افغانستان و حتی جمهوری آذربایجان است.
در روز ۹ آذر ۱۴۰۱ در جریان سومین روز از هفدهمین نشست «کمیتهٔ بین‌الدولی نوسکو برای پاسفداری از میراث فرهنگی ناملموس» که در شهر ریاط مراکش مراسم یلدا،چله به عنوان میراث مشترک دو کشور ایران و افغانستان به ثبت جهانی رسید.

در هر شرایطی، گرمای داشتن رسوم کهن ایرانیان، نه تنها یادآور تاریخ کهن این مرز و بوم است، بلکه نمادی از امید و آینده و روشنایی محسوب می‌شود.

هنری نیاز دارند، گفت: از جشنواره سینما است. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بیان کرد: بالا آمدند. مقدم فضای فرهنگ و هنر یک فضای بسیار مهم برای ارتقای آگاهی و در عین حال نشاط اجتماعی است.

وزیر فرهنگ و ارشاد در پاسخ به این سوال که نهادهای امنیتی برای برگزاری فعالیت‌های هنری مشکلی ندارند، عنوان کرد: نهادهای امنیتی به هیچ وجه مشکلی ندارند، همه آنها از جمله شاک و شام (شورای امنیت کشور و شورای عالی امنیت ملی) مرتب با ما پیگیری می‌کنند تا فعالیت‌های هنسری به صورت عادی برگزار شود و ما هم مشکلی نداریم.

## صفر تا صد ساختمان ۸۹ ساله کفش ملی که تخریب شد

داده بود اما متأسفانه با وجود تلاش‌ها و هماهنگی‌ها، کار جدی صورت نگرفته که البته نباید بعضی از گرفتاری‌های حقوقی از جمله رضایت و اختلاف مالک، مستأجر و سرقفلی دار را در این زمینه نادیده گرفت که بسیاری از بناهای نایمن منطقه به این مساله مبتلا هستند. شهرداری منطقه ۱۲ تهران در این رابطه، جلسه‌ای هم با دادستان تهران داشت که دادستان دستور داد برای ساختمان‌هایی که به دلیل کارشناسی، این‌جمع‌بندی حاصل شود که نیازمند مقاوم‌سازی است، بهره‌برداران اعم‌از مستاجر و صاحب سرقفلی می‌توانند ایمن‌سازی لازم را انجام دهند که مالکان کفش ملی نیز موظف به ایمن‌سازی بنا بودند.

در پی این درخواست، روابط عمومی شرکت کفش ملی توضیحاتی درباره اقدامات این شرکت برای حفظ ساختمان‌ها ارائه کرد که بدین شرح بود؛ «عرصه ساختمان موصوف گرفته و در دو طبقه ساخته شده، از موقوفات مسجد و مدرسه ساخته، نوع اجرایی است و شرکت کفش ملی سال‌هاست فقط سرقفلی بخشی از ملک وسیع این ساختمان را در اختیار داشته است. بر پایه قوانین و مقررات حاکم بر شهرداری، دارندگان سرقفلی نمی‌توانند رأسا برای کسب پروانه تعمیرات اساسی اقدام کنند و از این‌رو، دایره عمل شرکت کفش ملی در این خصوص بسیار محدود است. از طرفی، بنا بر دستور آکسید مدیرعامل صندوق بازنشستگی کشوری (کفش ملی از شرکت‌های تابعه صندوق بازنشستگی کشوری است)، مرمت و احیای شعبه میدان قیام، چه از نظر حفظ همچنان مشخص نیست.

و اجتماعی داشته باشند. سرپرست دبیرخانه کارگروه ساماندهی مد و لباس کشور درباره برپایی نمایشگاه‌های لباس گفت: «سازمانها و نهادها، با همکاری کارگروه نمایشگاه‌هایی را با رویکردهای نمایش آثار ساماندهی مد و لباس کشور درباره نمایشگاه ویژه تولیدکنندگان گفت: تولیدکنندگان و فروشنده‌های حوزه مد و لباس می‌توانند با ارائه مدارک اعم از جواز تولید و جواز کسب و کار، به نمایشگاه‌های خود را ارائه کنند. وی افزود: در این راستا به عنوان مثال نمایشگاه تخصصی «ایران مُد» همراه امسال در نمایشگاه بین‌المللی تهران برگزار شد و تولیدکنندگان و فعالان حوزه مد و لباس آخرین محصولات و طرح‌های خود را به نمایش گذاشتند و ارائه کردند. لطفی خاطر نشان کرد: تمامی این نمایشگاه‌ها نیازمند مجوز کارگروه ساماندهی مد و لباس به عنوان مرجع در این حوزه هستند و این کارگروه با شناسه‌های همچون «شیمیا»، نظارت بر آثار را پیش از طراحی و تولید اعمال می‌کند و در این راستا فقط آثاری می‌توانند در رویدادها و نمایشگاه‌ها ارائه شوند که چارچوب‌ها و استانداردهای کارگروه ساماندهی مد و لباس را از لحاظ فنی و دوخت در حوزه‌های ارتزی، فرهنگی

نکه

**درگذشت پروفسور ایرج اعتصام**

**معمار بناهای ماندگار ایران**

حبيب سهرابی پارسا



پرفسور ایرج اعتصام معمار و خالق بناهای مجموعه حرم شاهچراغ و پارک ملت درگذشت. این معمار نامی ایران در سال ۱۳۰۹ در شهر گرگان چشم به جهان گشود و در سال ۱۳۳۹ موفق به اخذ دکتری معماری از دانشگاه فلورانس ایتالیا گردید.

او با هدف بهره گیری از ایده‌های اصیل معماری ایران و اشاعه هویت و فرهنگ بومی معماری و شهرسازی علاوه بر تالیف کتب و مقالات متعدد با اصل قرار دادن سه عامل حفظ هویت، مصرف معقول انرژی و بکارگیری تکنولوژی، طراحی آثار ماندگاری همچون پارک ملت و پارک کوروش در تهران، مجموعه حرم شاهچراغ در شیراز و شهر جدید لیدان و مجموعه جهانگردی محلات، سرعین، لاهیجان و پردیس دانشگاه سیستان و بلوچستان … در داخل کشور و همچنین پروژه‌هایی متعدد در کشورهای مختلف همچون آمریکا، فرانسه و عربستان … را در کارنامه حرفه‌ای خود دارد.

این استاد بنام دانشگاه تهران و دانشگاه برکلی آمریکا و کارشناس ارشد طرح ریزی منطقه ای سازمان ملل متحد، عضو سازمانها و نهادهای مختلف داخلی و بین المللی در حیطه معماری و شهرسازی بود که انجمن مفاخر معماری ایران، انجمن معماران و شهرسازان آمریکا، انجمن بین‌المللی مطالعات سنتی و فدراسیون بین‌المللی مسکن و طرح ریزی بخشی از آنها میباشد که از دانش و تجربه ایشان بهره می‌برند.

این استاد فرزانه با آن جان هنرمندانه و روح بلند آمیخته به طبیعت و زیبایی و خالق بناهای ماندگار و یادگار جودانه معماری ایران، علیرغم کهنلت سنن و خاطرات عشق و علاقه فراوان به کشورش و تعلیم معماران آن، طی سالهای اخیر به دور از خانواده در ایران مشغول تدریس و آموزش معماران جوان بود که با فراگیر شدن ویروس کرونا و تعطیلی دانشگاه‌ها، نزد خانواده خود در کشور آمریکا مراجعت کرد و پس از آن ضعف قوای جسمانی و بیماری مانع برگشت مجدد ایشان به ایران شد و در نهایت این یادگار گرانقدر دیار گرگان و ایران در روز ۲۸ آذر ماه ۱۴۰۱ در سن ۹۲ سالگی در شهر سن خوزه آمریکا رخت سفر آخرت پوشید و به دیار باقی شتافت.

به امید آنکه مسوولین محترم دولت و وزارت امور خارجه ایران مقدمات انتقال پیکر پاک ایشان را که برگی از هویت فرهنگ و هنر ایران است به کشور مهاک کنند تا در آغوش شاهکارهای معماری که خود خالق آن بود(همچون پارک ملت و مجموعه حرم شاهچراغ) آرام گیرد. روحشان شاد و نام و یادشان جوادان.

**✽ شاگرد پرفسور ایرج اعتصام و فارغ التحصیل دکتری معماری دانشگاه تهران**

اخبار کوتاه

### «یلدا معیری» آزاد شد



«یلدا معیری» با قید وثیقه آزاد شد. به گزارش ایسنا و به نقل از انجمن صنفی عکاسان مطبوعاتی ایران، این عکاس مطبوعاتی ظهر امروز ۲۹ آذرماه با قید وثیقه آزاد شد. او در ۳۰ شهریورماه امسال

و در پی تجمع بعد از جان

باختن «مهسا امینی» در خیابان حجاب تهران بازداشت شده بود. معیری پیش از

این در بهار ۱۳۹۷ و در دومین دوره اعطای «جوهرین طلایی» (نشان عکس سال مطبوعاتی ایران)، برای بخش تک‌عکس خبری این نشان را دریافت کرده بود.

### نوید محمدزاده بهترین بازیگر جشنواره اوراسیا شد

نوید محمدزاده برای نقش آفرینی در فیلم «شب» داخلی، دیوار» برنده جایزه بهترین بازیگر مرد از جشنواره فیلم اوراسیا در کشور قزاقستان شد. به گزارش ایسنا، شانزدهمین جشنواره فیلم «اوراسیا» از تاریخ ۱۲ تا ۱۸ دسامبر (۲۱ تا ۲۷ آذر ماه) در شهر آلماتی قزاقستان برگزار شد و فیلم «شب، داخلی، دیوار» ساخته وحید جلیلوولد در بخش مسابقه اصلی این رویداد مسابقه به نمایش گذاشته شد و در نهایت نوید محمدزاده برای بازی در این فیلم برنده بهترین بازیگر مرد شد. فیلم «روزی که زن شدم» ساخته مرضیه مشکینی هم در بخش رویدادهای ویژه جشنواره «اوراسیا» به نمایش گذاشته شد. «شب، داخلی، دیوار» نخستین نمایش جهانی خود هفتاد و نهمین دوره جشنواره ونیز در بخش مسابقه تجربه کرد و در ادامه نیز به چندین جشنواره از جمله تورنتو کانادا،هامبورگ در آلمان، جشنواره بوسان کره جنوبی و جشنواره بین‌المللی جنای در کشور هند دعوت شده است. در خلاصه داستان فیلم آمده است؛ زندگی نابینایی به نام علی با ورود ناپهنگام زنی متواری، آشفته می‌شود. نوید محمدزاده، امیر آقایی، علیرضا کمالی، سعید داخ، سیا معرفی دایانا جیبیی و دنایال خیری‌خواه و جمعی از بازیگران و هنرجویان تئاتر بازیگران این فیلم هستند.

### «جانی دپ» و «امبر هرد» توافق کردند



«امبر هرد» و «جانی دپ» به توافقی خارج از دادگاه دست یافتند که به پرونده دعوای حقوقی ایسن زوج سابق در ایالات متحده پایان داد. به گزارش ایسنا به نقل از اسکرین، «امبر هرد» در صفحه خود در شبکه

اجتماعی اینستاگرام نوشت: «پس از مدت‌ها تامل، تصمیم بسیار سختی برای

حل و فصل پرونده افترا که توسط همسر سابقم در ویرجینیا علیه من مطرح

شده بود، گرفتم.

برای من مهم است که بگویم هرکز این را انتخاب نکردم. من از حقیقت خود

دفاع کردم و با انجام این کار زندگی ام همانطور که می‌دانستم نابود شد.»

وکالی «جانی دپ» هم با صدور بیانیه‌ای اعلام کردند که رسماً این فصل

دردناک برای آقای دپ پایان یافت و طی یک توافق خارج از دادگاه، «هرد»

«دپ» بپردازد که او نیز به خیریه‌ها اهدا خواهد کرد. «جانی دپ» بازیگر ۵۸

ساله آمریکایی شکایتی علیه «امبر هرد» در دادگاه ویرجینیا طرح کرده بود

و خواهان دریافت غرامت ۵۰ میلیون دلاری شده بود، چرا «امبر هرد» مدعی

شده بود در طول مدت سه ساله ازدواج با «جانی دپ» مورد سوء استفاده قرار

می‌گرفته‌اما «جانی دپ» در شکایت خود اعلام کرده بود این اتهامات ضربه

بزرگی به حرفه او به عنوان یک بازیگر وارد کرده و خواهان دریافت غرامت شده

بود، در نهایت دادگاه نیز رای به پیروزی او در این پرونده داد و همسر سابق او

را متهم به پرداخت ۸۳.۵ میلیون دلار کرد.